

társak esetében) és az együttlakás nélküli együttjárókra. A büntetőjogi távoltartásnak nincs ilyen korlátozása, mindenkivel szemben elrendelhető.

Ki rendelheti el?

Az **ideiglenes megelőző távoltartást** a rendőrség a helyszínen hozza meg az erőszak észlelése esetén hivatalból vagy a bántalmazott és hozzátartozói, a szociális ellátórendszer, a gyermekvédelmi és egészségügyi rendszer bejelentése alapján. A rendőrség automatikusan kezdeményezi a helyi bíróságnál annak meghosszabbítását. A rendőrség határozata nélkül közvetlenül is tud a bírósághoz fordulni Ön vagy hozzátartozója, és kérheti a **megelőző távoltartás** elrendelését.

A **büntetőeljárás távoltartást** Ön és az ügyész indítványozhatja az eljáró bíróságnál.

A rendőrség a távoltartás elrendeléséről haladéktalanul köteles dönteni, kivéve, ha az elkövetőt előállították. A bíróság az ideiglenes megelőző határozat időtartama alatt, vagyis 72 órán belül dönt a távoltartás további fenntartásának kérdésében. Ha Ön közvetlenül a bíróságot kereste meg távoltartási kérelmével, akkor ez a határidő három munkanap. A büntető távoltartás esetében elvben szintén három nap áll a bíróról rendelkezésre a döntéshozatalra, a gyakorlatban ez több hónapot vesz igénybe.

Valamennyi távoltartással kapcsolatos eljárás ingyenes az Ön számára. Ha az elkövetőt próbára bocsátották, vagy felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték, a bíróság, illetve az ügyész magatartási szabályként is elrendelheti a távoltartást

Mennyi időre szól?

A távoltartás időbeni terjedelmére vonatkozó rendelkezések nagymértékben eltérnek a nemzetközi gyakorlatban alkalmazottaktól, mivel máshol hónapokra, évekre vagy akár életre szólóan szokás elrendelni. Itthon a törvény szerint az **ideiglenes megelőző távoltartás 72 órára, a megelőző távoltartás** legfeljebb harminc napra, a **büntetőeljárás távoltartás** legalább tíz, legfeljebb hatvan napra szól. Ezek lejártát követően nincs arra lehetőség, hogy a távoltartás időtartamát meghosszabbítsák, de újabb kérelem előterjeszhető, ha annak feltételei fennállnak. Ha egy ügyben távoltartást rendeltek el, a büntetőeljárást soron kívül folytatják le.

Mi a tartalma?

A távoltartás elrendelésével egyidejűleg a rendőrségi, bírósági határozat meghatározza annak tartalmát is. Tehát azt, hogy a bántalmazó adott esetben mennyi időn belül és milyen hosszú időre köteles elhagyni a közös lakást vagy más meghatározott intézménytől, pl. kórháztól, iskolától, munkahelytől, vagy meghatározott személytől, pl. közös rokontól, baráttól távol tartani magát. A távoltartás ideje alatt a bántalmazó sem közvetlenül, sem közvetve nem veheti fel a kapcsolatot a védett személlyel, így például telefonon sem keresheti, sms-t vagy email-t nem küldhet számára. Szintén a határozatnak kell megjelölnie, hogy az eltiltás milyen távolságra szól.

Távoltartás ideje alatt a bántalmazó lakásfenntartási és tartási kötelezettsége fennáll, de szünetel a szülői felügyeleti és a kapcsolattartási joga. A büntetőeljárás keretében elrendelhető távoltartás hatálya alatt a kapcsolattartás csak abban az esetben szünetel, ha a távoltartó végzést a gyerek sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt hozták.

Mi történik, ha a bántalmazó megszegi a távoltartó végzést?

Az ideiglenes megelőző és megelőző távoltartás megsértése szabálysértést valósít meg, elzárással vagy pénzbírsággal büntethető.

Ha a bántalmazó a büntetőeljárás-beli távoltartást szándékosan megszegi, s ezt utólag sem menti ki, a bíróság dönti el, hogy előzetes letartóztatásba veszi vagy csak pénzbeli bírsággal sújtja.

NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen) Egyesület Bántalmazott nők és gyerekek segélyvonala: 06-80-505-101, naponta 18:00–22:00, szerda és hétvége kivételével, www.nane.hu

PATENT (Patriarchátust Ellenzők Társasága) Egyesület jogsegély-szolgálat: jog@patent.org.hu, 06-70-25-25-4, szerdánként 16:00–18:00, www.patent.org.hu

Stop-Férfierőszak Információs Vonal férfiaknak, akik – saját életükben vagy társadalmi szinten – tenni szeretnének a nők elleni erőszak és a nők kihasználása ellen: 06-1-344-3802, csütörtökönként 18:00–22:00, www.stop-ferfieroszak.hu

Készült a Nyílt Társadalom Intézet Támogatásával 2011-ben

NŐK JOGA

•• sorozat ••

• **Mit tehet Ön, ha családon belüli erőszak áldozatává válik?**

• PATENT

Patriarchátust
Ellenzők Társasága

• **stop-férfieroszak.hu**

• www.nokjoga.hu

A nők elleni erőszak és diszkrimináció bármely formája ellen az áldozatot védelem illeti meg. Ez minden nő emberi joga.

Ez a kiadvány azzal a céllal jött létre, hogy jogi és gyakorlati felvilágosítást, információt nyújtson azon nők és gyerekek számára, akiket erőszak ért a családjukban.

HOVA FORDULHAT, HA ERŐSZAK ÉRTE?

A Rendőrség tevékenysége

Ha Önt vagy gyermekét erőszak érte, a rendőrséghez fordulhat védelemért. A 107 telefonszámon akár neve bemondása nélkül, a nap 24 órájában kérheti a rendőrség helyszíni kiszállását.

A 2007. október 30-án közzétett Országos Rendőrfőkapitányi utasítás (32/2007.) kötelező előírásokat tartalmaz a rendőri állomány számára a családon belüli erőszak esetkörének rendőri kezeléséhez. Az útmutató többek közt előírja, hogy „Ha a családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni erőszakos [...] cselekmény miatt érkezik bejelentés, a rendőr köteles a helyszínen haladéktalanul megjelenni.” (3. pont) Amennyiben Ön mégis azt tapasztalja, hogy a bejelentést felvevő ügyeletes tiszt elzárkózik az intézkedéstől, hívja fel figyelmét az ORFK utasítás vonatkozó előírására, illetve kérje el nevét és szolgálati számát, hogy utóbb panaszt tudjon ellene tenni. A helyszínre érkező rendőr intézkedik a jogellenes állapot megszüntetése iránt, szükség esetén gondoskodik a sérültek ellátásáról, tájékoztatja az érintetteket a rendelkezésükre álló jogérvényesítési lehetőségekről, segítő szolgáltatásokról, kérésre lehetőség szerint elkíséri az áldozatot a legközelebbi krízismenhelyre. A rendőrök akkor járnak el szabályszerűen, ha a feleket és a helyszínen tartózkodó más személyeket külön-külön hallgatják meg.

Ha a törvényi feltételek fennállnak, a bántalmazót elő kell állítani, őrizetbe kell venni, illetőleg kezdeményezni kell előzetes letartóztatását vagy távollattartását (kényszerintézkedések). A bántalmazó elvitelére többnyire akkor kerül sor, ha feltételezhető, hogy szabadon hagyása esetén további fizikai bántalmazásnak tenné ki családtagjait, vagy más módon megfélemlítené a tanúkat. A bántalmazó szabadon engedéséről a rendőrségnek előzetesen értesítenie kell az áldozatot. A rendőrség a családon belüli erőszak áldozatát köteles tájékoztatni jogairól, kötelezettségeiről, a biztonsága érdekében alkalmazható lehetőségekről, ügyének állásáról (ügyszám, eljáró szerv, ügyintéző, stb.), a kárenyhítés lehetőségeiről, a segítő szervezetek elérhetőségeiről. Ha a bántalmazásnál gyerek is jelen volt, felmerül a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény gyanúja. Emiatt a rendőrségnek hivatalból kell eljárást indítania.

A feljelentés megtétele

A legtöbb családon belüli erőszak körébe eső bűncselekmény **magánindítványra** üldözendő. Ez azt jelenti, hogy a sértett legkésőbb a bűncselekmény elkövetése után 30 napig tehet feljelentést. Ha a bűncselekményt 14 éven aluli gyermeke ellen követték el, úgy Ön tud helyette feljelentést tenni, 14 és 18 év közötti gyereke esetében akár a gyerek önállóan, akár Ön teheti ezt meg. A magánindítványnak nincsenek szigorú formai kellékei, de okvetlenül tartalmaznia kell azon nyilatkozatát, hogy kéri az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását. Feljelentést nemcsak szóban, hanem írásban is elő lehet terjeszteni, melyet érdemes tértivevényes levél formájában elküldeni az illetékes rendőrkapitányságra vagy bíróságra. Magánindítványra indul meg az eljárás például könnyű testi sértés, magánlaksértés, magántitok, levéltitok megsértése, rágalmozás és becsületsértés, bizonyos esetekben erőszakos közösülés, szemérem elleni erőszak, megrontás, lopás, rongálás, jogtalan elsajátítás, jármű önkényes elvétele bűncselekmények miatt.

Orvosi látlet felvétele

Ha Önnek a bántalmazás következtében sérülése keletkezik, célszerű azon nyomban orvoshoz fordulnia és látletet készíttetnie. Erre nemcsak a sérülés ellátása miatt van szükség, hanem mert nagyban megkönnyíti a későbbi bizonyítást. Látletet akkor is érdemes felvetetnie, ha Ön nem tud, vagy nem akar büntető feljelentést tenni a konkrét sérülés miatt. Ez azért fontos, mert későbbi válóper, más családjogi per, gyámhatósági eljárás stb. során bizonyítékként tudja felhasználni a látletet. A vizsgálatot végző orvos nem köteles látletet kiállítani, csak abban az esetben, ha a testi sértést elszenvedett személy vagy hozzátartozója azt kifejezetten kéri. Ha az orvos a látlet felvételét megtagadja, akkor panasszal tud élni ellene az ÁNTSZ-nél. Az orvosi látlet kiadásának térítési díja 2011-ben 3300,-Ft, de a látletet nem muszáj Önnek elhoznia, mivel azt a rendőrség, ügyészség, bíróság az eljárás során ingyenesen tudja kikérni.

Az Áldozatsegítő Szolgálat pénzügyi szolgáltatásai
Azonnali pénzügyi segílyt kérhet, ha Ön krízishelyzetben van, mert a bántalmazás következtében nincs abban az állapotban, hogy lakásáról, ruháról, élelemről, utazásáról, gyógyszeréről gondoskodni tudjon. A 2011-ben legfeljebb 85.914,-Ft összegű támogatás igénybe vételének feltétele, hogy a bántalmazás bűncselekménynek minősüljön, és a segíly iránti kérelmet a bűncselekményt követő három munkanapon belül terjessze elő az illetékes közigazgatási szervnél.

Állami kárenyhítésre tarthat igényt továbbá, ha Ön ellen súlyos, az életét, testi épségét, egészségét veszélyeztető bűncselekményt követték el. Kárenyhítést az kaphat, akinek esetében a fejenkénti havi nettó jövedelem 2011-ben nem haladja meg a 171.828,-Ft-ot, illetve meghatározott szociális ellátások valamelyikében részesül. A kérelmet a bűncselekmény elkövetése után három hónapon belül kell az áldozatsegítő szolgálatnál előterjeszteni, a kár részletes sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt akár hivatalból, akár feljelentésre eljárás induljon. Kárenyhítésként legfeljebb 1.288.710,-Ft adható egy összegben vagy havi járadékok formájában.

A TÁVOLTARTÁS ALKALMAZÁSA

Mi a távollattartás?

2009. október 1-től kezdődően két féle lehetőség van azt kezdeményezni, hogy a bántalmazó meghatározott ideig ne mehessen az áldozat közelébe. A korábbi, a büntetőeljárás kényszerintézkedés részleteit a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 138/A-139. §-ai tartalmazzák. Az ún. megelőző távollattartás szabályairól a Hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény rendelkezik.

Mi a különbség a kétféle távollattartás között? Elrendelésének esetei

Megelőző távollattartást – ahogy azt neve is jelzi – nem csak bekövetkezett bántalmazás, hanem annak veszélye esetén is lehet kérni. Így a bántalmazott sérelmére megvalósított mindenfajta, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezési jogot, a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység és mulasztás megalapozza.

Büntetőeljárás-beli távollattartás csak akkor rendelhető el, ha szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmény miatt büntetőeljárás folyik. Emiatt ezt nem lehet kérni, ha az áldozat félelemből vagy egyéb okból nem tesz feljelentést. Azokban az esetekben ahol a büntetőeljárás magánindítványra indul, ott a távollattartás csak annak benyújtását követően rendelhető el.

Megelőző távollattartással csak hozzátartozóval szemben kaphat védelmet, azonban a törvény nem terjed ki a barátára, udvarlóra, volt barátára, elutasított udvarlóra, volt jegyesre, **volt élettársra** (kivéve a bejegyzett élet-